

Az amatőr városkutató tervei

Rókusra az emlékkövet!

Hemmert János szegedi festőművész az önkormányzat támogatását kéri a körtöltés makkosházi szakaszára épített árvízi emlékmű át-helyezéséhez. A művész szerint a táblának az 1879-es árvíz betörésének helyén, a rókusi pályaudvar mögötti töltésen kellene állnia.

Több mint két esztendeje kutatja az 1879-es szegedi árvíz történetét Hemmert János festőművész. A Tisza betörésének pontos helyét kereste, s a korabeli dokumentumok, híradások, újságcikkek, rajzok egybevetésével, valamint szorgos utánajárással kiderítette, hogy a víz a rókusi pályaudvar közelében, a mai Csáky József utca és Körtöltés utca közötti szakaszon csapott át a védőtöltést magasító nyúláton.

„A tragédia emlékét őrző márványtáblát viszont nem Rókuson, hanem a körtöltés makkoserdei részén helyezték el!” – mondta Hemmert János. Így a kőbe vésett föliratot olvasók azt gondolják, hogy a városra pusztulást hozó esemény helyszínén állnak.

A közkeletű tévedést a táblák szövege is megerősítette – az árvízi védőtöltés peremén emelt, félköríves lezárású kőfalban ma látható tábla ugyanis már a negyedik a sorban: az első három, részben tisztázatlan körülmények között, eltűnt.

A magát szerényen „amatőr városkutató”-nak nevező festőművész nem csupán a vízbetörés, hanem az emlékkő, s a belefoglalt táblák történetét is ismeri. Az első márványlap elhelyezésének időpontjáról nem talált ada-

Hemmert János a makkosházi töltésen álló árvízi emlékműnél. (Fotó: Miskolczy Róbert)

tot, de szövegére rábukkant a Szegedi Napló és a Szegedi Friss Újság 1907. november 6-i számaiban. Az újságok szerint a márványlapra a következő föliratot vészték: „1879. március 12-én éjjel egy óraker / e ponton törte át a gátat a Tiszának / a petresi védvonalon kiöntött árja, / romba döntve a várost, amelyet / I. Ferenc József / apostoli király teremtető szava, / a világnak és az országnak részvéte / polgárainak erélye romjaiból újra kiemelt. / Is-ten áldása legyen e város / és újjáalkotásain.”

Hemmert János úgy véli, az első, 80x70 centiméteres, fekete márvány, aranybetűs tábla az 1919-es történelmi események viharainak eshetett áldozatul.

Az elveszett márványlapot 1929-ben pótolták, s arra

már Móra Ferenc hexameterét vészték föl. „Petresi töltés-nél szilajon áttörve a gátat, / Ránk e helyen szabadultak az ár hullámparipái. / Égi harag múltán kisütött az égi szivárvány, / Szőke Tiszánk örökös békét köte Nagy-Szegedünkkel” – így szólunk Móra Ferenc sorai.

De ezt a táblát is kivették a helyéről: 1944 körül nyomra vesztett. A pótlására szolgáló márványlapra hibásan rótták föl Móra versét – ezt a kőlapot a kilencvenes évek közepén pusztították el a töltésen portyázó, újkori vandálok.

A negyedik, ma is látható táblát 1999-ben tették a helyére, s egyúttal az egész építményt följújíttatták. A márványlap tisztasága azonban arra ingerelte a graffiti-firkálókat, hogy „monog-

ramjaikkal” egészítsék ki az időmértékes költeményt...

Hemmert János azt szeretné elérni, hogy a kis emlékművet a rókusi pályaudvar mögé, a vízbetörés helyére vigyék át. Tervét a védőtöltés állapotáért felelős Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság, s Bartha László polgármester is támogatja.

Hemmert János nem tagadja, szívén viseli a kő sorsát. Hamarosan beadvánnyal fordul a szegedi önkormányzathoz, amelyben az emlékmű áthelyezését kéri. Javaslata szerint a márványtáblára a Ferenc József-korabeli, s a Móra-féle szöveget is föl kellene vésni. Indítványával dr. Péter László és dr. Apró Ferenc helytörténészek is egyetértenek.

Nyilas Péter

A parkolóház alapkőve

Munkatársunktól

Szeged első parkolóházának alapkővét Bartha László polgármester helyezi el ma, déli 12 óraker a Dózsa utca és Arany János utca sarkán évek óta üresen

álló telken. A 152 autót befogadó parkolóházat 700 millió forintért épített föl a Szegedi Parkolási Kft. Az épületben helyet kap majd egy panzió és egy gyorsétterem is.

Teaházi tárlat

Munkatársunktól

Képeim a menedék szigetek címmel ma este 6 óraker nyílik meg V. Szabó Erzsébet festőművész kiállítása a Klauzál téri Wagner teaházban. A tárlatot Ocskó Margit, a

Csongrád Megyei Közművelődési Tanácsadó Központ igazgatója ajánlja az érdeklődők figyelmébe. A megnyitón közreműködik Pópitnyé Várhidi Zsuzsanna zenetanár.

Pollák György (1929-2001)

Hosszan tartó betegség után, mégis váratlanul távozott el közülünk a város szellemi életének jellegzetes alakja, a szegedi matematikai iskola pótolhatatlan személyisége, Pollák György. „Az élt jól, aki jól elrejtőzött” – írta az ókori költő. Kollégánk utolsó évtizedét e klasszikus mondat szellemében élte, megelégedve azzal, hogy a matematikusok ismerik szakmai kiválóságát, nagyra becsülik változatlanul gyors gondolkodásáért, s olykor irigylük is páratlan általános tudásáért. Volt azonban egy évtized, a hatvanas évek, amikor a televízió előtt ülve az egész ország őt figyelte: számos vetélkedő során ekkor került ki mindenki számára, hogy kis hazánkban a világleadernek ő a legnagyobb „civil” szakértője. A matematika és az irodalom mellett még a zenében érezte igazán otthon magát: élete részét alkotta a klasszikus muzsika, de évtizedeken át részt vett a kortárs hazai komolyzenei termés rendszeres évi zsűrizésében is.

Mint matematikus, hivatalosan mindig a Magyar Tudományos Akadémia budapesti matematikai intézetének eredményes kutatója volt, ám szakmai tevékenységének épp oly jelentős részét képezte az oktatás, amelyet 48 éven át hűségesen és folyamatosan Szegeden, az egyetemi Bolyai Intézetben végzett; még az idei őszi félévre is hirdetett előadást. Bár az algebra tudosa volt, a matematika más ágait is szívatosan és szívesen tanította. A tanárjelöltek számára legendás előadásokat tartott a görög matematika történetéről, amelynek alapművét is ő fordította magyarra. Közvetlen munkatársa volt a szegedi algebrai műhely alapító atyjának, Rédei Lászlónak, akivel közösen írt cikkei indították el a hazai

félcsoporthelméleti vizsgálatokat. Olyan sikerrel, hogy Szeged ma világviszonylatban is e szakterület egyik vezető kutatóhelyének számít, ahova néhány évenként minden kontinensről összejönnek a félcsoporthelmélet művelői. Az egyetemi algebra-szemináriumokon is tanúi lehettünk mindhaláláig töretlen aktivitásának.

Pollák György a szellem arisztokratája volt, de az egyenrangúaknak kijáró kedvességgel bánt legkisebb kollégáival is. Életformája volt a gondolkodás, a tudomány és a társadalom kérdéseiről egyaránt. Az emberi lét visszasságait szelíd nyugalommal viselte, csak olyankor fogott tollat, ha a logikailag alátámasztható igazságot érte sérelem. Maig emlékeztetések azok az írásai, amelyek formailag Báthori Erzsébetről, valójában a tudományos kutatás etikájáról szóltak. Ezekért az írástudók közössége kitüntetésben is részesítette. Élete alkonyán érezte már, hogy „lélekkel lobogni haszontalan próba”, kevesebbszer tűnt fel a városi vitaesteken. Mégis, ebben az időszakban hozta létre a Jövendő Értelmisségiek Körét, a középiskolások fórumát az Ortutay Kollégiumban, ahol a diákok jeles helyi és fővárosi értelmisségiekkel beszélgethettek.

Nehéz elhinni, hogy testi valóságában nem lesz többé közöttünk. Emléke, szelleme, gondolatai azonban tovább élnek mindannyiunkban, akiket Vele a közös munka, a közös ügyekről való gondolkodás összekapcsolt. (Pollák György hamvasztás utáni búcsúztatása július 13-án, pénteken déli 12 óraker lesz sor a Belvárosi temetőben.)

Szegedi Tudományegyetem Bolyai Intézet

Az Evita Magaldija: Pintér Tibor

Bekebelezni négyezer embert

Pintér Tibor az Evita Magaldijaként mutatkozott be a Szegedi Szabadtéri Játékokon. Régi vágya teljesült ezzel, hiszen amióta feleségét, Janza Katát Elisabeth szerepében látta itt fellépni, ő is szerette volna kipróbálni, vajon meg tudja-e hódítani a több ezer főnyi közönséget.

– Mit tart fontosnak bemutatkozásáért elmondani a szegedi közönségnek?

– Zircen születtem, sokáig Veszprémben laktam, bakonyi gyerek vagyok. Állat-egészségügyi technikumban végeztem Pápán, azért választottam ezt a mezőgazdasági középiskolát, mert nagyon szeretem a lovakat. Ének és versmondás kategóriában megnyertem a városi Ki mit tud?-ot. Édesanyám népművelő, édesapám Radnóti-díjas rendező, az ő bátorításukra mertem jelentkezni a főiskola operett-musiretné elérni, hogy a kis emlékművet a rókusi pályaudvar mögé, a vízbetörés helyére vigyék át. Tervét a védőtöltés állapotáért felelős Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság, s Bartha László polgármester is támogatja.

– A tanulóévekre hogy emlékszik vissza?

– Az első évben rossz voltam. Olyannyira, hogy el is akartak tanácsolni, aztán fokozatosan elsajátítottam a mesterség fortélyait. Görcsös, merev és gátlásos voltam, de a negyedik évre már felzárkóztam főiskolás kollégáimhoz. Négy éve végeztem, tavaly nyolc főszerepet játszottam az ország különböző színházaiban.

– Említene ezek közül néhányat?

– A budapesti Fiatalok Színházában a Hair és a Katonadolog című musicalekben, Miskolcon az Elisabeth-ben és a West Side Storyban, Pécsen a Cirkuszhercegnőben és a West Side Storyban léptem színre. Jövőre Szolnokon a Marica grófnő bonvivánja lesz. Nagy álmom teljesül azaz, hogy most a szegedi Dóm

téren játszhatok egy kicsi, de fontos szerepet: Magaldit.

– Szegeden még nem lépett színpadra?

– Csak a feleségem, Janza Kata szerepelt pár évvel ezelőtt az Elisabeth-ben. A két évvel ezelőtti búcsúelőadásra én is elkísértem, s azóta tudom, hogy nekem itt játszanom kell. Fantasztikus kihívás ez: négyezer ember előtt színpadra lépni. A színész akkor tud érvényesülni, ha a nézőtérén érezhető a kisugárzása, ha el tudja hinni, hogy be tud bekebelezni ennyi embert. Eddigi élményeim alapján úgy látom, sok kollégának ez nem sikerült. Általában nagyra becsült színészek elvesztek itt. Egyesíteni kell az összes eszközt, tudni kell a összes szakmai fortélyt, különben meghal a figura. A Dóm tér külsődlegességeken alapuló színjátszást követel, mint minden ilyen nagy színpad. A legnagyobb sztároknak is szükségük van a hang- és látványtechnikai eszközökre.

– Hogy érzi magát itt?

– Nagyon megszerettem Szegedet. Csodaszép a város, jól pihentem a próbák között, mindennap futottam, strandra jártam, nyugodt voltam. A kollégák barátságosak, más városban volt arra példa, hogy

ellenségesen fogadtak, ahogy megérkeztem 190 centiméteres magasságommal és szőke-ségemmel a fővárosból. Az elején érezhető volt egy kis távolságtartás, de hamar beilleszkedtem a csapatba.

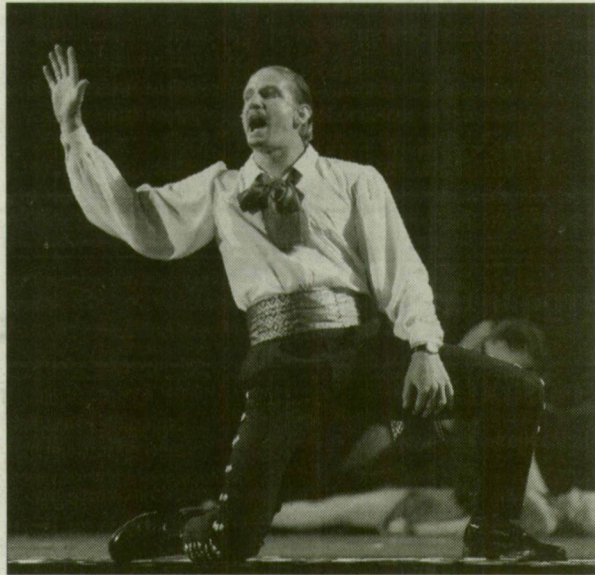
– Nézőként hogy tetszett a darab?

– Amit itt, ezen a helyen, ilyen anyagi és technikai feltételek mellett meg lehetett valósítani, az sikerült Korognai Károlynak. Amatőr rendezőként profi munkának ítélem, sokkal jobban nem lehetett volna megoldani. Az Evita nehezen színpadra állítható musical, ekkora színpadon csak látványos elemekkel, karikírozott figurákkal lehet sikeres.

– Magaldi alakja közel áll önhez?

– Hálás szerep. Ugyan csak kétszer vagyok a színpadon, de megjegyzi, hiszen a „Fenn az ég...” kezdetű dal többször visszatér. Már a válogatás kezdetén eldől, hogy ezt a szerepet kapom, annyira hozzám illő volt a ripacs, saját hangjában furdó énekes figurája. Egy kicsit valóban ilyen is vagyok: tenorbetegség, hogy imádjuk magunkat és a saját hangunkat. Ezt kellett csak felerősítve bemutatni.

Wagner Anikó

Pintér Tibor: hozzám illő a saját hangjában furdó énekes figurája. (Fotó: Miskolczy Róbert)

SENKI TÖBBET HARMADSZOR!

2001.július 12 és 16 között utoljára jegyezhető az FHB márciusban kibocsátott, hatéves futamidejű, fix 9,6%-os kamatozású jelzáloglevele.

A jelzáloglevél a kockázatot kerülők biztonságos értékpapírja, a hasonló állampapíroknál jóval magasabb hozammal.

A kamatot az FHB évente kétszer fizeti, a tőketörlesztés a futamidő végén egyösszegben történik. A jelzáloglevelek névértéke 10 000,- forint, így már kisebb összeggel is jegyezhető, a tőzsdén pedig szabadon adhatók-vehetők.

A jelzálogleveleket a magánszemélyek adó-tőke-számlára helyezhetik, ami adóhítel kedvezményt is biztosít számukra. Az árfolyamnyereség kamat-bevételek számít, ezért nem kell utána adót fizetni. Jegyezhető: a CIB Értékpapír Rt., az MKB Ép. Rt., a Raiffeisen Ép.Rt., az Aegon Ép. Rt., a Concorde Ép. Rt., a Takarékszövetkezet Rt. kijelölt fiókjában. A jegyzési árfolyam és az egységes hozammutató (EHM) 2001. július 11-én a Magyar Hírlapban és a Magyar Tőkepiacban kerül közzétételre.

További részletekről érdeklődjön a jegyzési helyeken, az FHB 06-40-200-115-ös hitelvonalán, a bank internetes honlapján (www.fhb.hu) és az m1 Képszerűség 508. oldalán.

Földhitel- és Jelzálogbank Rt.